

Wijkactieplan Zuilen (oost)

September 2007

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Schets van de wijk Zuilen (oost)	4
3.	Knelpunten, pareltjes en gewenste maatregelen	6
3.1	Wonen en woonomgeving	6
3.2	Werken	7
3.3	Leren	8
3.4	Samenleven en integreren	9
3.5	Veiligheid en overlast	9
4.	Focus en ambitie	11
5.	Extra maatregelen	13
6.	Financiën	19
7.	Gevraagde inzet van het Rijk	20
7.1	Wet en regelgeving	20
7.2	Aangeboden faciliteiten door het rijk	20
8.	Organisatie	21
Bijlage 1: Overzicht acties actieplan Zuilen (oost)		23

1. Inleiding

'Samen werken, samen leven' is het motto van het huidige kabinet. Samenleven speelt zich voor een groot deel af binnen wijken. Het Kabinet wil in 40 wijken met ernstige problemen het tij keren. Zuilen Oost is één van die 40 wijken.

Dit concept voor het Wijk Actie Plan Zuilen Oost is tot stand gekomen na uitgebreide consultaties met bewoners (onder meer een bewonersbijeenkomst op 5 juli), deskundigen (op 7 juni) en stakeholders (vooral directeuren van sleutelorganisaties zoals corporaties, welzijnsinstelling en politie op 12 juli).

De uitkomst is opgeschreven in onderliggend wijkactieprogramma Zuilen (oost). Dit is in augustus en september opnieuw voorgelegd aan de experts, bewoners en stakeholders.

De bewoners werd gevraagd – met stemkastjes – hun oordeel uit te spreken over de voorgestelde maatregelen. Daaruit kwam de volgende top 3:

1. Meer schoolmaatschappelijk werk
2. Meer activiteiten voor jongeren
3. Opvoedingsondersteuning Marokkaanse Ouders

De betrokken partijen zijn van mening dat met uitvoering van dit wijkactieplan Zuilen (oost) de omslag wordt gemaakt om binnen een aantal jaren te komen tot de prachtwijk Zuilen (oost).

2. Schets van de wijk Zuilen (oost)

Zuilen is een wijk met veel kenmerken van een aandachtswijk. Veel bewoners in een achterstandspositie en negatieve beoordelingen van bewoners over de leefbaarheid en veiligheid in hun buurt. En de woningvoorraad is niet optimaal. Objectieve gegevens op deze drie aspecten hebben er toe geleid dat Zuilen Oost is terechtgekomen op de lijst met 40 Nederlandse aandachtswijken.

Binnen Zuilen bestaan op deze aspecten grote verschillen. Niet alleen in Zuilen Oost is sprake van buurten die aandacht vragen. Dat geldt ook voor bepaalde buurten in het noordelijk en westelijk deel van Zuilen. En binnen Zuilen Oost zijn gedeeltes aan te wijzen waar de scores wezenlijk beter zijn.

Op verschillende niveaus en manieren wordt al langer gewerkt aan het verbeteren van de situatie in Zuilen. Er is medio jaren '90 een samenwerkingsverband gevormd tussen gemeente, corporaties en projectontwikkelaars, dat een Wijkontwikkelingsplan Zuilen heeft opgesteld, waaraan sindsdien uitvoering wordt gegeven.

Sinds die tijd heeft de gemeente Utrecht ook veel inspanningen verricht voor Zuilen met bijvoorbeeld grotestedenbeleid-gelden (GSB-middelen).

Op het vlak van veiligheid is medio jaren '90 veel extra inzet vanuit de politie voor Zuilen georganiseerd (met veel extra politiemensen uit de hele regio).

Vanaf januari 2006 is een deel van Zuilen, Zuilen Noordoost, aangewezen als zogenaamd "urgentiegebied" in het kader van Utrecht Veilig! Dat levert veel extra aandacht op en mogelijkheden voor maatregelen op het vlak van de veiligheid en veiligheidsbeleving.

Alle tot nu toe geleverde inspanningen hebben er toe geleid dat Zuilen duidelijk op de goede weg is. De neergaande spiraal van 10 tot 12 jaar geleden is omgebogen in een opgaande lijn. Maar alle betrokken partijen zijn het er over eens dat de resultaten nog niet voldoende zijn: "We zijn nog niet klaar".

De fysieke pijler van de stedelijke vernieuwing komt in Zuilen, en met name in Zuilen Oost al heel goed tot zijn recht. Er zijn al veel woningbouwprojecten gerealiseerd, en er komen er nog diverse aan, ook in Zuilen Oost. Er zal nog onderzocht worden in hoeverre er meer woningen voor bepaalde doelgroepen gerealiseerd kunnen worden.

De openbare ruimte is op diverse punten verbeterd, al is er met name in Zuilen West weinig ruimte voor spelende kinderen en is de kwaliteit niet overal voldoende. Een centraal plein van Zuilen, het Prins Bernhardplein, is eigenlijk het laatste grote verbeteringsproject in Zuilen Oost dat nog niet is gerealiseerd.

De wijk economie is flink gestimuleerd door de bouw van een nieuw winkelcentrum in Zuilen Oost. Verdere inspanning op dit vlak zal vooral liggen in het beschikbaar houden van voldoende bedrijfsruimtes.

Alle bij Zuilen betrokken partijen benadrukken dat er voor verdere vooruitgang nog veel energie gestoken zal moeten worden in de sociale pijler. Ook voor de verbetering van de veiligheidsbeleving van de bewoners zijn veel maatregelen nodig in de sociale sfeer. Daarbij moet vooral gedacht worden aan een aanpak van jongerenproblematiek in de allerbreedste zin van het woord, van kinderwerk en opvoedingsondersteuning tot aanpak van criminele overlastgevende jongeren.

In Zuilen is het werken aan goede relaties tussen verschillende bevolkingsgroepen (bijv. allochtoon en autochtoon) van belang, al is er geen sprake van acute

problemen op dit vlak. Bij de uitwerking van alle maatregelen in de verschillende onderdelen van het wijkactieplan (de "vingers") zal steeds aandacht besteed worden aan integratie.

Zuilen kent veel gezondheidsproblemen. Deze concentreren zich vooral op diverse chronische aandoeningen, overgewicht, lichamelijke beperkingen en stress. Eenzaamheid en depressies komen vaak voor. Men is minder vaak lid van een sportclub (evenals de kinderen) en beweegt minder.

Zuilen als geheel springt er ten opzichte van de rest van de stad ongunstig uit als het gaat om problemen als eenzaamheid en depressie. Ook overgewicht bij volwassenen en kinderen is een groot probleem. Daarbij komt dat de zelfredzaamheid vaak laag is, waardoor bovenstaande lichamelijke en psychosociale problemen versterkt worden.

Het samenwerkingsverband van partijen die werken aan het Wijkontwikkelingsplan Zuilen heeft al besloten om een vervolg op het WOP te ontwikkelen. Bij de vervolgaanpak zal veel aandacht uitgaan naar de sociale pijler en de veiligheid.

In dit Wijk Actie Plan worden analyses gegeven en voorstellen gedaan voor Zuilen Oost. Dat is van belang voor een heldere afstemming met de Rijksoverheid. Dat er hier en daar in de analyses en voorstellen uitgeweken wordt naar andere schaalniveaus is soms onvermijdbaar. In ieder geval is het ook een groot pluspunt dat de "Vogelaarplannen" ingebed zijn in een al langer lopende aanpak voor een groter samenhangend gebied.

Tot nu toe is onduidelijk hoeveel extra middelen beschikbaar zullen komen om de verdere ontwikkeling van Zuilen (Oost) tot een prachtwijk of krachtwijk gestalte te geven. De partijen die bezig zijn met de ontwikkeling van Zuilen zijn echter vast van plan om hun inspanningen verder uit te bouwen. De mogelijke extra gelden zijn daarbij een welkome steun in de rug. Maar hoe dan ook zal het werken aan verbetering doorgaan.

De analyses in dit Actie Plan zijn zeer summier geformuleerd. Onder meer omdat er al een wijkdossier Zuilen Oost is gemaakt t.b.v. het bezoek van Minister Vogelaar in mei van dit jaar.

Het is wel van belang om te onderstrepen dat de deelanalyses onderdeel vormen van een samenhangende integrale visie op Zuilen. In het kader van de wijkontwikkelingsplannen zijn ook steeds integrale analyses gemaakt, waarbij is onderstreept dat verbeteringen in de woningvoorraad (de fysieke pijler) samen moeten gaan met verbeteringen in de economische en de sociale pijler. Er bestaat een brede overeenstemming dat de nadruk nu moet liggen op de sociale pijler, vooral omdat de ontwikkelingen in de fysieke pijler erg positief worden ingeschat.

3. Knelpunten, pareltjes en gewenste maatregelen

3.1 Wonen en woonomgeving

Kernproblemen

De *woningvoorraad* vormt op zich *geen* kernprobleem in Zuilen. Er is al veel aan verbeterd en er liggen voldoende goede plannen voor verdere verbetering. Er is verder geen noodzaak voor een grootschalige aanpak van de woningvoorraad. Uitzondering daarop wordt gevormd door het nog te geringe aanbod aan woningen voor ouderen en speciale doelgroepen. Er wordt ook gevraagd om meer woon-werk-woningen.

In Zuilen Oost is de *openbare ruimte* redelijk op orde. Grootste probleem is de rommelige indeling van het Prins Bernhardplein. Het plein is nu een verzamelplaats van jongeren, die zich niet misdragen omdat er cameratoezicht is. De inrichting is zodanig dat alleen jongeren (uit Zuilen Noord en Oost!) er voor kiezen om er te verblijven, andere omwonenden voelen zich er onveilig. Omdat het plein zo centraal ligt in Zuilen is het zeer bepalend voor het fysieke woonklimaat. Extra reden om het plein aan te pakken is om van het nieuwe cultureel centrum dat aan het plein komt een succes te maken.

In heel Zuilen (maar vooral in Zuilen West) is veel vraag naar extra speelplekken voor kinderen (bijv. voetbalkooien en skatebanen).

Verder wordt veel geklaagd over vervuiling.

Als er in bepaalde buurten wel voldoende speelplekken zijn, zijn er professionele begeleiders gewenst om bijvoorbeeld dikke kinderen aan het sporten te krijgen.

Erg bepalend voor de vraag of men prettig kan wonen in Zuilen is ook het **sociale leefklimaat** (zie bij het hoofdstuk Veiligheid). Hier is nog veel ruimte voor verbetering. Denk bijvoorbeeld aan het tegengaan van jongerenoverlast en het verbeteren van sociale contacten tussen verschillende buurtgenoten.

Achter de voordeur zijn veel problemen die ook hun uitwerking hebben op het leefklimaat daarbuiten. Kinderen uit multiprobleemgezinnen zorgen voor meer overlast dan kinderen uit minder probleemrijke gezinnen.

Bestaande maatregelen

- Woningbouw. In Zuilen Oost staan nog twee à drie grote projecten op stapel: renovatie en sloop/nieuwbouw in complex 8 van Portaal (bij Niftarlakeplantsoen), en sloop/nieuwbouw in de zuidhoek Geuzenwijk. Verder van belang: sloop/nieuwbouw in buurt rond Queeckhovenplein (buiten Zuilen Oost). En project Fortlaan Noord met toevoeging van woningbouw. In Zuilen Noord zijn de bouwlocaties rond de Van Heukelomlob van belang (sporthallocatie, locatie Delta College, locatie Dependance Delta College).

- Investerings in speelplekken. Jaarlijks worden enkele speelplekken aangelegd of opgeknapt met leefbaarheidsbudget.

- Woningcorporaties investeren in het sociale leefklimaat in Zuilen. De pilot Zwanenvechtpleinbuurt (gemeente en Mitros) kan hier genoemd worden (uitbouw van netwerk van actieve bewoners), tijdens de sloop en renovatie van "complex 8" wordt extra aandacht besteed aan de instandhouding van een plezierig (sociaal) woonklimaat.

- De politie heeft de afgelopen jaren heel veel geïnvesteerd in de veiligheid in de wijk.

- Met gemeentelijke middelen wordt heel veel energie gestoken in activiteiten in de openbare ruimte, zoals sportbuurtwerk en meedoen op straat voor kinderen.

- In de Geuzenwijk is een integrale buurtaanpak.

Gewenste extra maatregelen

- Extra aandacht voor de woningvraag van ouderen, speciale doelgroepen en woonwerkwoningen.
- Herinrichting Prins Bernhardplein, de belangrijkste resterende schakel in de aanpak van de openbare ruimte in Zuilen.
- Aanleg van en een beter benutten van ontmoetingsplaatsen zoals een playground, Cruif court en (her)inrichting van schoolpleinen.
- Extra reinigingsploeg voor de openbare ruimte.
- De investeringen van de corporaties in betere sociale verhoudingen tussen bewoners onderling kunnen en moeten sterk uitgebreid worden: buurthuis kamers, buurtconcierges, projecten samen met het welzijnswerk, etc.
- Depressiepreventie. Met name in Zuilen wonen verhoudingsgewijs veel ouderen die zich eenzaam voelen en een laag inkomen hebben. Er zijn signalen dat met name na de herstructurering in Zuilen een toename van het aantal depressieve klachten bij ouderen zal optreden.

3.2 Werken

Kernproblemen

In Zuilen (Oost) zijn relatief meer mensen werkloos dan gemiddeld in Utrecht. Daaronder zijn veel langdurig werklozen en ook een grote groep jongeren zonder startkwalificatie. Deze mensen hebben veel extra ondersteuning nodig om hun weg naar de arbeidsmarkt te vinden of, als dat niet haalbaar is, in ieder geval maatschappelijk actief te worden.

In de wijk Zuilen Oost is niet veel bedrijvigheid, afgezien van het winkelcentrum Rokade, en een aantal zzp'ers die vanuit huis werken.

Bestaande maatregelen

- De leerplichtambtenaren van de gemeente Utrecht hebben inmiddels veel beter in beeld welke jongeren niet op school zitten en ook niet werken. Deze jongeren kunnen dus gericht benaderd worden.
- Er wordt veel ondersteuning geboden aan de winkeliers van winkelcentrum Rokade om het veiligheidsgevoel van het winkelende publiek te versterken (Keurmerk Veilig Ondernemen).
- Er wordt gewerkt aan veilig ondernemen in het bedrijfsverzamelgebouw Vechtenstein.
- Er wordt actief gezocht naar vervangende mogelijkheden voor ondernemers van wie de bedrijfsruimte verdwijnt door herstructurering (zie bijvoorbeeld de Geuzenwijk).

Gewenste extra maatregelen

- Er ligt een plan voor een nieuw adviescentrum in Noordwest voor ondernemers met vragen. Dat adviescentrum zal zich vooral richten op startende ondernemers, waaronder ook allochtone ondernemers, en op het ondersteunen van ondernemersverenigingen.
- Stedelijk is er veel aanbod op het terrein van begeleiding naar werk. Hiermee worden niet alle werkzoekenden bereikt. Een activeringscentrum in de wijk kan dat aanbod dichterbij de burger brengen en zo de drempel verlagen. Bovendien kunnen de verschillende organisaties die op dit terrein actief zijn in zo'n centrum hun samenwerking verbeteren.
- Voor de levendigheid in de wijk is het belangrijk dat er voldoende economische bedrijvigheid in de wijk is en blijft. MKB Nederland pleit vooral voor het zorgen voor voldoende bedrijfsruimtes gekoppeld aan woningen.
- Project Stadswerken om 10 leerwerkbanen voor Zuilense (en Ondiepse) jongeren te creëren en in stand te houden.

- Bij alle komende woningbouwprojecten in Zuilen zullen extra leerwerkbanen en stageplaatsen worden gerealiseerd.
- Gezond aan de slag voor deelnemers aan een reïntegratietraject met lichamelijke of psychisch klachten, waardoor gezondheidsbevordering wordt gekoppeld aan het reïntegratietraject bestaande uit twee componenten: beweging en mentale training/bewustwording.
- Activering- en beweegprogramma (zoals Big!Move via eerstelijnszorg). Er is een grote groep mensen met diverse gezondheidsklachten (lichamelijk, sociaal, psychisch) met een passieve, afhankelijke houding.

3.3 Leren

Kernproblemen

Er zijn in Zuilen relatief veel kinderen die met taal- en leerachterstanden kampen. Die leerachterstanden zijn er vaak al bij het begin van de schoolloopbaan, en worden vaak niet ingehaald. Het gaat niet alleen om kinderen van allochtone ouders, maar ook om kinderen van autochtone ouders die zelf een laag opleidingsniveau hebben en een lage toekomstverwachting voor hun kinderen. Er zijn in Zuilen heel weinig kinderen die aan (on)georganiseerde sport doen. En de gezondheid van de bewoners van Zuilen (waaronder ook de kinderen) is veel slechter dan gemiddeld in Utrecht.

Overgewicht komt veel voor onder kinderen vooral in achterstandswijken. Dit komt vooral door een slecht voedingspatroon en te weinig beweging. Vaak leidt overgewicht op jonge leeftijd tot overgewicht en andere gezondheidsklachten op latere leeftijd.

Bestaande maatregelen

- Er zijn al diverse voorscholen.
- Er zijn diverse inspanningen om ouders meer te betrekken bij de school en bij hun kind.
- Er is een heel succesvolle Marokkaanse opvoedingsondersteuner.
- Er is een loket voor opvoedingsondersteuning waar ouders advies kunnen inwinnen.
- Er is meedoen op straat om buitenspelen te bevorderen op verschillende pleinen.

Gewenste extra maatregelen

- Dependance Ouder Kind Centrum. In Ondiep komt een Ouder Kind Centrum. Dat is voor veel ouders uit Zuilen te ver. Een dependance in Zuilen verlaagt de drempel. Een ouder kind centrum is een combinatie van opvoedbureau, jeugdadviesteam en consultatiebureau.
- Meer kinderen naar de voorschool / meer voorscholen.
- Ontwikkelen forumscholen en verlengde schooldag in Zuilen Oost.
- Vergroten ouderparticipatie.
- Meer schoolmaatschappelijk werk om kinderen met problemen thuis te ondersteunen, ook door het gezin van het kind te steunen (outreachend!).
- Aanpak schoolverzuim en vroegtijdig schoolverlaten.
- Intensivering opvoedingsondersteuning (homestart, Marokkaanse oudercoach, spel aan huis, voorlezen aan huis, cursus opvoeden voor vaders, samen starten).
- Extra jongerenactiviteiten (speelbus, sociaal-culturele jongerenactiviteiten en jeugdactiviteiten, training sociale vaardigheid voor kinderen van 8 - 14 jaar, huiswerkbegeleiding, toekomstoriëntatie, speel-mee-bus, maatjesproject).
- Outreachende hulpverlening.
- Meer mogelijkheden (geld en faciliteiten) voor sporten met kinderen.
- Gezond Gewicht. Starten van een groepsgerichte aanpak (bevorderen bewegen en gezonde voeding) gericht op voorkomen en terugdringen van overgewicht bij kinderen en jongeren. Setting: (voor)scholen, welzijnswerk.

- Probleemsignalering basisscholen. Op basisscholen zijn er kinderen die opvallen door probleemgedrag. Het gaat vaak om een combinatie van problemen thuis en op school. Vroegtijdig aanpakken van dit gedrag voorkomt erger. Daarom overleggen leraren, schoolmaatschappelijke werk en de jeugdarts over deze kinderen. Door dit overleg worden problemen sneller gesignaleerd en een start gemaakt om het probleem aan te pakken.
- Meer mogelijkheden (geld en faciliteiten) voor sporten met kinderen en volwassenen: laagdrempelig, goedkoop, conditioneel niet zo zwaar, dichtbij en in sommige gevallen aanbod alleen voor vrouwen.
- Een veilig leerklimaat op school met respect voor elkaar en voor de regels van de school (afspraken met scholen).
- Een betere begeleiding van ouders van jonge kinderen met overgewicht (extra capaciteit consultatiebureau).
- Taalonderwijs voor volwassenen.
- Buurtgerichte gezondheidsbevordering. Het is belangrijk om kleinschalige activiteiten, dicht bij de mensen op te zetten die aansluiten bij hun vragen en behoeften.
- Meer zaalruimte voor sportieve activiteiten.

3.4 Samenleven en integreren

Kernproblemen

In Zuilen Noordoost is 40 % van de inwoners van allochtone herkomst. 22 % eerste generatie, 18 % tweede generatie. Vooral onder de mensen van de eerste generatie is veel werkloosheid en zijn veel mensen die de Nederlandse taal slecht beheersen. De mensen uit de eerste generatie hebben het ook vaak moeilijk om hun kinderen op te voeden in deze westerse samenleving met zo heel andere normen en waarden dan de samenleving waaruit ze zelf afkomstig zijn.

Bestaande maatregelen

- Inburgeringstrajecten.
- Taalonderwijs.
- Ondersteuning Marokkaanse oudergroep.
- Ondersteuning Marokkaans kader.

Gewenste extra maatregelen

- Meer taalonderwijs voor Marokkanen / inburgeringstrajecten ook voor mensen die niet inburgeringsplichtig zijn, eventueel koppelen aan Forumscholen.
- Voor ontmoeting tussen verschillende bevolkingsgroepen ontstaat steeds meer vraag naar ontmoetingsruimtes in de buurt (buurthuiskamer, communitycenter, e.d.). Behalve ruimtes zijn hier ook professionals nodig om activiteiten op te zetten en te begeleiden.
- Bevorderen sociale samenhang, onder meer door stimuleren bewonersactiviteiten, buurtfeest, samen bewegen, e.d.
- Vorstelijk Complex, o.a. theaterzaal, restaurant met geestelijk gehandicapten, huisvesting maatschappelijke organisaties, ontmoetingsruimten voor diverse groepen burgers, community art lab's e.d.
- Bouw van een nieuwe sporthal met daarbij veel aandacht voor stimulering sportbeoefening door allochtonen.

3.5 Veiligheid en overlast

Kernproblemen

Zuilen Noordoost is met ingang van 1 januari 2006 aangewezen als urgentiegebied omdat de veiligheidscijfers echt onvoldoende waren. De opgaande lijn die Zuilen te pakken had, leek tot een einde te komen. De meest recente cijfers laten echter zien dat de extra inspanningen in het kader van Utrecht Veilig!

succes hebben gehad. Er is weer minder criminaliteit dan enkele jaren geleden, en ook de veiligheidsgevoelens van bewoners worden weer beter. Hopelijk was er sprake van een tijdelijke terugval in de onveiligheid. Zuilen blijft kwetsbaar op jongerenoverlast en jeugdcriminaliteit, autokraak en woninginbraken.

Bestaande maatregelen

- Voor jongeren die op het Prins Bernhardplein rondhingen is een ruimte ingericht in de Christinaschool. Die ruimte wordt beheerd door de jongeren zelf en is een groot succes. Die ruimte zal terugkeren in de nieuwbouw. Iets dergelijks geldt voor jongeren uit de Geuzenwijk.
- Er zijn nu vier wijkagenten voor Zuilen. De politieinzet voor Zuilen is ook verder op het gewenste niveau.
- Er is veel aandacht voor jongeren vanuit het welzijnswerk. Dat blijft streven naar aansluiting bij de belangstelling van de jongeren.
- Inzet veiligheidshuis.

Gewenste extra maatregelen

- Meer jongerenruimtes (huiskamer-achtig, al dan niet in eigen beheer).
- Structureel gefinancierd outreachend jongerenwerk, met inzet in avonden na 22.00 uur en in de weekenden.
- Bij strafbare feiten door jongeren dwang en drang benutten.
- Begeleiding van jongeren en hun gezinnen nadat ze met justitie in aanraking zijn gekomen om te voorkomen dat ze weer afglijden naar de criminaliteit.
- Aanpak overlastgevende criminele jongeren (Actium).
- Inzet van jeugdadviesteam en structureel zorgoverleg op basisscholen.
- Effectieve hulpverlening aan multiprobleemgezinnen, inzet gezinscoaches.
- Vaardigheidstraining voor professionals voor het aanspreken van kinderen met onaangepast gedrag en hun ouders.
- Samen starten: opsporen van jonge kinderen in risicosituaties en begeleiden van hun ouder vanuit het consultatiebureau.
- Inbraak preventie: in nieuwbouwprojecten, bij bestaande bouw en ook bij particuliere huiseigenaren.
- Meedoen op straat door middel van activiteiten voor kinderen de straat 'heroveren'.
- Bestrijding kindermishandeling en huiselijk geweld.
- Inzet van stevige toezichthouders die de leemte kunnen opvullen tussen jongerenwerkers en politie.

4. Focus en ambitie

De belangrijkste problemen in Zuilen Oost liggen op het vlak van jongeren en sociale samenhang. Veel van de voorgestelde maatregelen op dit vlak ondersteunen elkaar: bijvoorbeeld als ouders hun kinderen beter leren op te voeden zorgt dat ook voor beter lerende kinderen (minder leerachterstanden), voor kinderen die minder geneigd zullen zijn overlast te gaan geven als ze wat ouder worden (minder jongerenoverlast), en voor veiliger gevoelens bij ouderen die op straat jongeren tegenkomen (veiligheidsbeleving). Bij jeugd gaat het om het hele scala van jonge kinderen tot "oudere jongeren", van gezonde voeding tot criminaliteitsbestrijding. Het is niet zo dat het een niet kan zonder het ander, maar het is wel zo dat het een het ander ondersteunt, en het geheel is meer dan de som der delen.

De belangrijkste probleemgebieden in Zuilen Oost:

- **Jeugd en ouders**
 - Ontmoeten en vrije tijd
 - Onderwijs en werk
 - Criminaliteit en overlast
- **Participatie en cohesie**
 - Werk en opleiding
 - Sociale cohesie

Doelstellingen voor 2011 en 2017 t.o.v. 2006 (cijfers alleen beschikbaar op niveau Zuilen Noordoost (= Zuilen Oost + Noord) ¹

De ambitie voor Zuilen Oost (respectievelijk Zuilen Noordoost) is geformuleerd in termen van *outcome*, het maatschappelijke effect van de maatregelen. De doelstellingen zijn heel realistisch geformuleerd. We beloven, zeker op korte termijn, geen gouden bergen. Maar als de hierna opgenomen maatregelen worden uitgevoerd zal er echt verschil gemaakt worden ten opzichte van nu. De bewoners zullen dat merken. Op langere termijn verwachten we dat de maatregelen sterkere effecten zullen hebben. Daarom zijn ook doelen voor 2017 opgenomen.

Doelstellingen Zuilen Noordoost	Zuilen NO 2006	Zuilen NO 2011	Zuilen NO 2017	Utrecht 2006
Ervaren overlast van jongeren	21,9%	18%	16%	21,5%
Gevoel onveiligheid in buurt ²	33,6%	30%	20%	30,5
Woninginbraak per 1000 woningen	23,4	21	15	21,5
Autokraak per 1000 inwoners	38,3	30	20	25,4
Geweld per 1000 inwoners	9,2	7,5	5	5,6
Negatieve toekomstverwachting	14,3%	14%	10%	18,4%
Wil niet graag in buurt wonen	23,1%	20%	10%	16,8%
Onvoldoende sociale contacten	9,1%	6%	3%	6%
Uitkeringsontvangers	21,9%	16%	12,5%	14,3%
Niveau instroom kleuters		+10%	+20%	
Schooluitval		-10%	-25%	
Van school af zonder diploma		-20%	-40%	
Matig/slechte 'ervaren gezondheid'	20%	18%	10%	13%

¹ Nog toevoegen: doelstellingen voor 2017

² nog vervangen: niet voelt zich wel eens onveilig, maar voelt zich vaak onveilig

De overlast van jongeren is in de cijfers nu al op het gemiddelde niveau van Utrecht. Dat is het resultaat van de inspanningen van de laatste twee jaar in het kader van de aanpak Urgentiegebied Utrecht Veilig! Om een verdere verbetering te bereiken zal een hele grote inspanning nodig zijn. Ook als de overlast van jongeren drastisch zal afnemen, zullen nog steeds veel mensen in enquêtes aangeven dat ze wel af en toe overlast ondervinden. Het doel is dus voorzichtig geformuleerd, maar de ambitie is wel degelijk om de overlast drastisch te verminderen en te garanderen dat mensen veilig over straat kunnen, ook 's avonds en in de weekenden.

De doelstellingen voor Zuilen West zijn vooral: stabilisatie van het huidige niveau, dat veelal op het Utrechtse gemiddelde ligt. Daarbij is er wel aandacht nodig voor de sociale leefbaarheid, omdat die ook in dit wijkdeel onder druk staat.

5. Extra maatregelen

In hoofdstuk 3 staan alle extra maatregelen opgesomd die zijn geïnventariseerd in het proces van het opstellen van een samenhangende aanpak die in Zuilen (Oost) het verschil zal maken. Deze maatregelen komen ook alle terug in de bijlage, met daarbij aangegeven de benodigde extra financiële middelen.

In dit hoofdstuk wordt een aantal van de belangrijkste voorgestelde maatregelen nader toegelicht. Van belang is daarbij om te benadrukken dat veel van de maatregelen op verschillende thema's hun effect zullen hebben. En ook dat er geen sprake is van een verzameling losse projecten, maar van een samenhangend stelsel van maatregelen, dat in combinatie met de bestaande maatregelen een doordachte, dekkende aanpak van de belangrijkste problemen in Zuilen oplevert. In het stelsel van maatregelen zijn verschillende ketens te onderscheiden, bijvoorbeeld in de benadering van kinderen: van heel jong tot aan de volwassen leeftijd, inclusief de betrokken ouders, inclusief verschillende levenssferen (school, sport, gezondheid, et cetera). En ook veiligheid wordt niet alleen benaderd door extra toezichthouders, maar ook door preventie in de huiselijke sfeer, opvoeding en opvoedingsondersteuning, coaching, meer activiteiten voor kinderen en jongeren, et cetera.

Voorgestelde extra Maatregelen Zuilen Oost in relatie tot de doelstellingen van het wijkactieplan	jongerenoverlast	Onveilig gevoel	inbraak / autokraak	geweld	toekomstverwachting	graag in buurt wonen	sociale contacten	Uitkeringsontvangers	niveau instroom kleuters	gediplomeerd / schooluitval	gezondheid
1. Herinrichting Prins Bernhardplein	X	X	X		X	X					
2. Activiteitscentrum werk en inkomen								X		X	X
3. Meer stageplaatsen en leerwerkbanen	X		X		X			X		X	X
4. Uitbreiding met 2 forumscholen						X	X		X	X	
5. Ouder Kind Centrum	X			X	X	X	X		X	X	
6. Meer schoolmaatschappelijk werk	X					X				X	X
7. Meer activiteiten voor jongeren	X	X	X		X	X				X	
8. Zelfstandige ruimtes voor jongeren	X	X	X		X					X	
9. Effectieve inzet op overlastgevende criminele jongeren	X	X	X			X					
10. Begeleiding van jongeren en hun gezinnen nadat ze met justitie in aanraking zijn geweest	X	X	X			X					X
11. Ontmoetingsruimtes in buurten		X				X	X				X
12. Opvoedingsondersteuning Marokkaanse ouders	X	X	X		X		X		X	X	
13. Taalonderwijs allochtonen					X	X	X		X	X	
14. Hulpverlening multiprobleemgezinnen	X	X		X		X	X			X	X

Wonen / woonomgeving

1. Herinrichting Prins Bernhardplein.

Het Prins Bernhardplein kent nu een zeer versnipperde inrichting die er toe leidt dat het plein onveilig aanvoelt en alleen gebruikt wordt door hangjongeren. En dit terwijl hier voor Zuilen twee belangrijke monumenten staan, en twee kerken aan het plein liggen. Aan dit plein ligt straks ook het nieuwe culturele centrum van Zuilen, het Vorstelijk Complex. Voor het functioneren van dat centrum is het essentieel dat het voorplein geen enge verstopplek voor jongeren is, maar een echt voorplein voor een cultureel centrum.

Een aanpak van het plein zal de veiligheidsbeleving van de Zuilenaren sterk verbeteren, ook omdat veel andere kwetsbare plekken al in een eerder stadium zijn aangepakt.

Een ruwe schatting van de benodigde investering voor het plein is nu gesteld op 4 miljoen euro.

Werken

1. Activiteitencentrum in de wijk om mensen naar werk te begeleiden (samen met Ondiep?). Stedelijk is er veel aanbod op het terrein van begeleiding naar werk (vrijwilligers-, gesubsidieerd- of regulier) en het verbeteren van de vaardigheden die nodig zijn om volwaardig aan de samenleving deel te nemen. Hiermee worden niet alle werkzoekenden bereikt. Een activiteitencentrum in de wijk zou dat aanbod dichterbij de burger kunnen brengen, zodat de drempel lager wordt om van dat aanbod gebruik te maken. Bovendien kunnen dan de verschillende organisaties makkelijker met elkaar samenwerken.

Activiteiten waar aan gedacht kan worden:

- inburgering, basiseducatie, sollicitatietrainingen, computercursussen, fitness,
- werkgelegenheidsactiviteiten (klussen in de wijk of een starterscentrum, extra zorg voor minder validen of ouderen),
- informatie en advies over (tijdelijk) werk, bijbaantjes voor scholieren, inkomensvoorzieningen,
- contacten met werkgevers in de wijk over hun wensen om hun bedrijf te ondersteunen en hun mogelijkheden om stage- of werkervaringsplaatsen aan te bieden of wijkbewoners in dienst te nemen,
- activerings en beweegprogramma's zoals Big!Move.

2. Meer stageplaatsen en leerwerkbanen

Met name (maar niet alleen!) Marokkaanse jongeren hebben moeite om stageplaatsen en leerwerkbanen te vinden. Dat werkt ondermijnend, niet alleen naar de betreffende jongeren, maar ook naar hun achterban (gezin, gemeenschap).

Er zijn twee manieren bedacht om te zorgen voor meer stageplaatsen en leerwerkbanen (naast de al lopende inspanningen):

1. De gemeentelijke dienst Stadswerken biedt: opleiding en werkervaring op het gebied van lassen, electra, groen, metselen, stratenmaken, reiniging, met 10 jongeren uit Zuilen (leerwerktraject van 1 jaar, o.l.v. werkmeester en docent). Kosten 400.000 euro, waarvan 300.000 euro gedekt wordt door Stadswerken.

2. Inzet van werkzoekende bewoners van Zuilen bij de bouwactiviteiten in Zuilen. De WOP-partijen hebben aangegeven daarvoor mogelijkheden te willen organiseren.

Leren

Er zijn in Zuilen relatief veel kinderen die kampen met taal- en leerachterstanden. Die achterstanden zijn er vaak al bij het begin van de schoolloopbaan en worden meestal niet ingehaald. Het gaat om kinderen van allochtone ouders, maar ook

om kinderen van autochtone ouders met een laag opleidingsniveau en een lage toekomstverwachting voor hun kinderen.

Op dit terrein wordt al heel veel gedaan, onder meer door de basisscholen en de voorscholen, maar ook door opvoedingscursussen en dergelijke. Toch blijkt dat alle inspanningen nog niet het gewenste effect opleveren. Voorgesteld wordt om op twee aspecten te focussen voor een extra inzet.

1. Ouder Kind Centrum (combinatie van opvoedbureau / jeugdadviesteam /consultatiebureau). Het is van groot belang dat er een sluitende vroegtijdige signalering komt van kinderen met achterstanden. Het consultatiebureau kan hier een belangrijke rol spelen. Niet alleen de signalering is van belang, ook de follow-up is van belang. Het kind en/of de ouders van het kind moeten ook kunnen rekenen op snelle en effectieve ondersteuning bij het wegwerken van belemmeringen voor een goede ontwikkeling. Daarom is de samenwerking met een opvoedbureau en met het jeugdadviesteam in het Ouder Kind Centrum vitaal. Er ligt een voorstel om een Ouder Kind Centrum in te richten in Ondiep. Van groot belang is dat er enige vorm van een dependance komt in Zuilen, omdat ouders uit Zuilen, die deel uitmaken van de doelgroep, minder graag de wijk uitgaan.

2. Meer schoolmaatschappelijk werk.

Vaak signaleren leerkrachten dat er problemen zijn bij een leerling. Het is goed als dat soort signalen kunnen worden opgepakt door een schoolmaatschappelijk werker. Het is echter wel van groot belang dat die schoolmaatschappelijk werker voldoende mogelijkheden heeft om ook echt aan de slag te gaan met het gezin waarin een probleemleerling opgroeit. Vaak blijkt dat het gezin intensief begeleid zou moeten worden om de betreffende leerling een andere ontwikkeling te laten doormaken.

3. Uitbreiding met 2 forumscholen

Uitbreiding met 2 forumscholen waarin een samenhangend aanbod komt van onderwijs, sport, zorg, vrije tijd, kunst en cultuur voor kinderen en ouders. Gericht op het bestrijden en voorkomen van onderwijsachterstanden, het bevorderen van ontplooiing kinderen, betrokkenheid ouders, school als middelpunt van buurt, zorg en preventie. Betreft zowel coördinatie als extra activiteiten.

Veiligheid

De belangrijkste oorzaken van onveiligheidsgevoelens bij bewoners van Zuilen zijn jongerenoverlast en jeugdcriminaliteit. Er bestaat in Zuilen (Noordoost) al een veelomvattende veiligheidsaanpak, ook omdat in het kader van de Utrecht Veilig!-aanpak Zuilen Noordoost als urgentiegebied is aangewezen. De voorgestelde aanpak richt zich vooral op aanvullingen in het bestaande werk op die aspecten waar het meest duurzame rendement wordt verwacht.

Daarbij gaat het om activiteiten voor jongeren om de verveling tegen te gaan, om ruimtes voor jongeren om jongeren van de straat te houden, en op verbeteringen in de aanpak van de echt lastige of criminele jongeren.

1. Meer activiteiten voor jongeren. Jongeren klagen vaak dat er voor hun niets te doen is in Zuilen. Het jongerenwerk doet erg zijn best om aanbod te ontwikkelen dat jongeren aanspreekt. Er is behoefte aan vernieuwing van het aanbod naast de bekende soosavonden en de survivaltochten in de Ardennen. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan activiteiten met nieuwe media, zelf muziek maken en op internet zetten, zelf radio maken en andere sociaal culturele activiteiten voor jongeren.

Verder ook:

- meer inzet van het project "meedoen op straat", waar welzijnswerkers op pleinen met kinderen gaan spelen, zodat het plein weer voor de kinderen is, in plaats van alleen voor jongeren. Veel aandacht voor onderlinge omgangsvormen, en erg belangrijk om te voorkomen dat kinderen zich verkeerd ontwikkelen (overlastgevende jongeren blijken steeds jonger te zijn).
- meer inzet van de speelmee bus. Ook een vorm van stimuleren van buitenspelen van kinderen, waarbij vergelijkbare effecten beoogd worden als bij "meedoen op straat".
- veel meer uren voor het jongerenwerk om ook meer avondinzet en weekendinzet mogelijk te maken. Dat zijn de uren waarop jongeren activiteiten willen ontplooiën.

2. Zelfstandige ruimtes voor jongeren (zoals in de Christina school in Zuilen). Het is gebleken dat de zelfstandige ruimte voor jongeren in de Christinaschool in een grote behoefte voorziet. Enerzijds een behoefte van omwonenden, die de gemeente verzocht hebben te voorkomen dat jongeren op straat hangen, en anderzijds een behoefte van jongeren aan een ruimte waar ze zelf verantwoordelijkheid voor dragen en waar ze een groot deel van de week terecht kunnen.

Dit soort zelfstandige jongerencentra brengt risico's mee op mislukken, bijvoorbeeld als er een te grote aantrekkingskracht vanuit gaat op lastige jongeren uit andere delen van Utrecht, of als er te grote onderlinge (gezags)problemen ontstaan.

Deze voorzieningen zijn echter zo waardevol dat het de moeite waard is de risico's bewust wel te lopen in plaats van uit de weg te gaan.

3. Effectieve inzet op overlastgevende criminele jongeren

Er is een groep jongeren die lastig te handhaven is bij jongerenactiviteiten omdat ze zich niet aan afspraken of regels willen houden. Vaak zitten deze jongeren ook dicht tegen de criminaliteit aan. Deze categorie jongeren zorgt vaak voor de meeste overlast. Het is een groep die eigenlijk tussen het welzijnswerk en politiewerk in valt. Voor deze groep is een inzet ontwikkeld die vooral gericht is op het bijsturen van de individuen.

4. Begeleiding van jongeren en hun gezinnen nadat ze met justitie in aanraking zijn geweest

Bij de extra inzet in het kader van Utrecht Veilig! zijn meer jongeren aangehouden door de politie en zijn enkele jongeren ook zwaarder bestraft (als veelplegers) dan vroeger vaak gebeurde. Het blijkt echter dat er nauwelijks mogelijkheden zijn om deze jongeren en de gezinnen waar ze uit komen effectief te begeleiden na afloop van de detentie. De achterliggende factoren, zoals de omstandigheden thuis, zorgen er dan vaak voor dat de betreffende jongere weer in zijn oude gedrag terugvalt. Om terugval te voorkomen is vaak intensieve bemoeienis met de jongere en diens gezin noodzakelijk.

5. De aanpak Samen Starten: opsporen van jonge kinderen in risicosituaties en begeleiden van hun ouders vanuit het consultatiebureau

6 Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling

Integratie

40,4 % van de bevolking in Zuilen Noordoost is allochtoon. Autochtonen en allochtonen leven voor het merendeel probleemloos langs elkaar heen. Toch is integratie van allochtonen van groot belang voor de ontplooiingskansen van (de

kinderen van) allochtonen. Bovendien kan wederzijds begrip er voor zorgen dat bewoners de kwaliteit van het leven in de wijk beter leren waarderen. De sociale leefbaarheid in Zuilen Oost zal sterk verbeteren door betere integratie. Op drie onderdelen kan extra inzet geleverd worden:

1. Ontmoetingsruimtes in de buurten (buurthuis kamers)

Door bezuinigingen op welzijnswerk blijven er minder buurthuizen over in Zuilen, maar steeds meer wordt de roep gehoord om meer mogelijkheden voor ontmoeting in de eigen buurt (in Zuilen Oost kunnen 6 buurten onderscheiden worden). Gedacht wordt aan een soort huiskamers voor de buurt waar bewoners gemakkelijk naar binnen kunnen lopen, vooral voor informele contacten met andere buurtbewoners. Woningcorporaties zouden hiervoor woningen beschikbaar kunnen stellen. De effectiviteit van dit soort ontmoetingsruimtes zou echter sterk toenemen als er ook agogische medewerkers meekijken. Gedacht wordt aan een combinatie van maatschappelijk werk en opbouwwerk. Er op gericht om zoveel mogelijk werk door vrijwilligers uit de buurt te laten doen, maar ook er voor zorgend dat er continuïteit bestaat en dat mensen met echte problemen op een goede manier begeleid worden.

2. Opvoedingsondersteuning Marokkaanse ouders

Veel Marokkaanse ouders geven aan het moeilijk te vinden hun kinderen in deze westerse samenleving op te voeden. Zij vinden het vreselijk als hun kinderen anderen overlast bezorgen en zouden graag leren hoe ze dat kunnen voorkomen. Voor velen is het lastig om greep te houden op opgroeiende kinderen. In tegenstelling tot veel autochtone ouders die daar moeite mee hebben, staan Marokkaanse ouders erg open voor adviezen op dit gebied. Die adviezen kunnen in verschillende vormen gegoten worden, van groepscursussen tot steun van een individuele oudercoach. Het gaat ook om verschillende aspecten, dus niet alleen de aanpak van lastige kinderen, maar ook het verkleinen van leerachterstanden door bijvoorbeeld voorleesbevordering en spel aan huis trajecten.

3. Taalonderwijs voor allochtonen

Veel ouders van schoolgaande Marokkaanse kinderen beheersen de Nederlandse taal onvoldoende. Goedwillende cursussen in het buurthuis leiden vaak tot onvoldoende niveau van taalbeheersing. Eigenlijk zijn intensieve inburgeringstrajecten voor nieuwkomers, maar ook voor veel oudkomers noodzakelijk.

Zuilen Noordoost kent 11.900 inwoners. Daarvan is 40 % allochtoon = 4760 inwoners. Geschat wordt dat er de komende jaren 380 extra inburgeringstrajecten per jaar voor nieuwkomers en oudkomers nodig zijn.

Multiprobleemgezinnen

Er zijn in Zuilen Oost veel multiprobleemgezinnen, gezinnen waar de problemen zich zodanig opstapelen dat de reguliere hulpverleners niet meer afdoende zijn. Het intensiveren van de hulpverlening aan deze gezinnen zal de individuele gezinsleden ten goede komen, maar ook de relaties van die gezinsleden met de burens en de buurtgenoten. De sociale leefbaarheid in de wijk zal verbeteren als de multiprobleemgezinnen echt effectief geholpen worden. Deze problematiek valt eigenlijk niet onder te brengen in een van de vijf vingers van de Vogelbaar aanpak, omdat de problematiek heel veelvormig is. Psychische problemen, gezondheidsproblemen, opvoedingsproblemen, schuldenproblematiek, overlast etc. Daarom is er in dit Wijkactieplan voor gekozen om deze problematiek apart op te nemen. De laatste jaren is gebleken dat hier een belangrijke lacune ligt in de stedelijke vernieuwing in Zuilen en in de integrale wijkaanpak van de afgelopen jaren.

Voor 10 gezinnen per jaar uit "categorie 4" is 150.000 euro structureel nodig, aangevuld met trajecten voor gezinnen uit lichtere categorieën en voor outreachend werken bij niet verschijnen klanten bij JGZ.
Intensivering aanpak kindermishandeling en huistelijk geweld.

Werkwijze

Naast de projecten, trajecten en activiteiten die in gang worden gezet die in Zuilen het verschil gaan maken, wordt dit ook bereikt door de wijze van aanpak. In de 'Vogelaarwijken' geldt: ruimte voor het bewonersinitiatief, ruimte voor de werker die lef heeft en ruimte voor de besluitvaardige en ruimtebiedende bestuurder. Het gezond verstand voert de boventoon, indien nodig boven regels en procedures en boven draagvlak en participatie. In alle redelijkheid en binnen de gekozen inhoudelijke focuspunten wordt initiatief beloond.

Hiertoe wordt, naast de middelen die voor de projecten zijn opgenomen, een flexibel budget ter waarde van 5% van de jaarlijkse geprogrammeerde middelen opgenomen.

Partners zoeken elkaar actief op, wisselen kennis en informatie uit, vragen elkaar hulp, en bieden anderen actief hulp aan.

6. Financiën

In de bijlage is een overzicht te vinden van alle maatregelen. Deze maatregelen zijn geordend naar de 5 'vingers' waaronder ze het meest thuis horen. In de bijlage is tevens aangegeven aan welke 'vingers' nog meer wordt bijgedragen.

Begroting wijkactieplan Zuilen (Oost)	Structureel * € 1000	Incidenteel * 1000
wonen	120	4200
werken	995	210
leren	1735	750
veiligheid	2236	
integratie	841	4488
flexibel (5%)	295	
organisatie	275	
communicatie	75	
totaal	6572	9648

7. Gevraagde inzet van het Rijk

7.1 Wet en regelgeving

- Bij aanpak criminele jongeren, begeleiding gezinnen, onderwijsondersteuning, multi-problemgezinnen is enerzijds doorzettingsmacht cq gedwongen interventie nodig als niet vrijwillig wordt meegewerkt, anderzijds een bijdrage van andere partners nodig (zorg, justitie, e.d.) waarvoor voorrang op wachtlijsten nodig is.
- Strafwetgeving van toepassing op minderjarigen.
- Schade kunnen verhalen op ouders/verzorgers voor gedragingen minderjarigen.
- Schuldhulpverlening.
- Inburgering.

7.2 Aangeboden faciliteiten door het rijk

Door het rijk is een lijst opgesteld met faciliteiten die beschikbaar zijn voor de gemeenten. Hierin staan instrumenten en subsidieregelingen. In Ondiep wordt een beroep gedaan op de volgende faciliteiten:

- Brede inzet door corporaties.
- Functiemengen werken en wonen.
- Sluitende aanpak 0 tot 4 jarigen (pilot).
- Tegengaan van segregatie in onderwijs.
- Wijkservicepunt voor wonen, zorg en welzijn.
- Buurt- en jongerenbemiddeling (pilot).
- Sport en bewegen op school.
- Het participatiefonds, ontschotten middelen t.b.v. werkgelegenheid en onderwijs (pilot).
- Centra jeugd en gezin, extra locatie in Zuilen.

8. Organisatie

De invulling van de organisatie is nog niet opgenomen, omdat daarover nog overleg zal plaatsvinden is tussen de gemeente, het Rijk en de corporaties. Dit is het gevolg van het onderhandelingsakkoord tussen minister Vogelaar en Aedes.

Bijlage 1: Overzicht acties actieplan Zuilen (oost)

Projecten	Omschrijving actie + resultaat	trekker	Kosten / dekking	Te financieren via Vogelaar X 1000 structureel	x 1000 incidenteel	wonen	werken	leren	veiligheid	integratie
Wonen en Woonomgeving										
Herinrichting Prins Bernhardplein	De belangrijkste resterende schakel in de aanpak van de openbare ruimte in Zuilen. Maatregelen / inrichtingseisen volgens handboek HIOR.	DSO i.s.m. SW	€ 4 miljoen		4000	X				
Investeren in sociale verhoudingen	De investeringen van de corporaties in betere sociale verhoudingen tussen bewoners onderling kunnen en moeten sterk uitgebreid worden. Buurthuis kamers, buurtconciërges, projecten samen met het welzijnswerk, etc.	Mitros en Portaal	PM			X				X
Aanleg Playground Cruif court	Aanleg Playground Cruif court Plesmanlaan.	DMO sport i.s.m. SW	€ 100.000 aanleg playground + € 15.000 onderhoud	15	100				X	X
Extra reinigingsploeg	Extra vaste ploeg voor reinigen: vegen, zwerfvuil ruimen etc. m.n. bij winkelcentra.	SW	€ 90.000,-	90		X				
Ontmoetingsplekken	(Her)inrichten van (school)pleinen als ontmoetingsplekken met speelvoorzieningen (en activiteiten)	SW i.s.m. DMO	€ 100.000,= + € 15.000,- onderhoudskosten per jaar.	15	100	X				X
Extra aandacht voor woningvraag van ouderen, speciale doelgroepen en woonwerkwooningen		Mitros, DSO	PM			X				X
Depressiepreventie	Herstructurering leidt tot veel depressie m.n. onder ouderen. Inzet gezondheidszorg.		PM							
Totaal Wonen				120	4200					
Werken										
Activiteitencentrum werk en inkomen	Er komt in Noordwest tbv Zuilen en Ondiep een activiteitencentrum om vraag en aanbod dichterbij	SoZaWe i.s.m. WWO, ROC	€ 1,5 miljoen NW waarvan 50% zuilen	750			X	X		X

Projecten	Omschrijving actie + resultaat	trekker	Kosten / dekking	Te financieren via Vogelaar X 1000 structureel	x 1000 incidenteel	wonen	werken	leren	veiligheid	integratie
	elkaar te brengen. Functies zijn: advies en informatie over scholing, inkomen, armoedebestrijding; inburgering en reïntegratie; uitvalbasis voor mensen met gesubsidieerde baan; arbeidsbemiddeling; bestrijding uitkeringsfraude. Resultaat: gerichtere actie, betere samenwerking, 10% meer reïntegratie trajecten.	Inburgering, reïntegratie-bedrijven, UWV CWI en ondernemers								
Leerwerkbanen Stadswerken	Opleiding (MBO-1) en werkervaring op het gebied van lassen, elektra, groen, metselen, straten, reiniging, met 10 jongeren (categorie 3/4), bij voorkeur jongeren uit Zuilen en Ondiep, leerwerktraject duurt 1 jaar o.l.v. werkmeester en docent.	SW i.s.m. SoZaWe	Kosten ca € 400.000 ; € 300.000,= gedekt door Stadswerken. € 100.000 onvoorzien (opgenomen bij Ondiep)			X	X	X		
Adviescentrum voor ondernemers	Oprichting van een nieuw adviescentrum in Noordwest voor ondernemers met vragen. Dat adviescentrum zal zich vooral richten op startende ondernemers, waaronder ook allochtone ondernemers.	DSO	€ 400.000	200	200		X			
Extra leerwerkbanen en stageplaatsen.	Bij alle komende woningbouwprojecten in Zuilen zullen extra leerwerkbanen en stageplaatsen worden gerealiseerd.	DSO	kosten te dragen door WOP-partijen				X			
Aantrekken en behouden economische bedrijvigheid	Voor de levendigheid in de wijk is het belangrijk dat er voldoende economische bedrijvigheid in de wijk is en blijft. MKB Nederland pleit vooral voor het zorgen voor voldoende bedrijfsruimtes gekoppeld aan woningen.	DSO, MKB, - NVM, Kamer van Koophandel	kosten te dekken uit verkoop vastgoed				X			
Gezond aan de slag	Voor deelnemers aan een reïntegratietraject met lichamelijke of psychisch klachten, waardoor gezondheidsbevordering wordt gekoppeld aan het reïntegratietraject, bestaande uit 2 componenten: beweging en mentale training/bewustwording.	GG&GD	€ 30.000 structureel + € 10.000 startkosten	30	10					
Activering- en beweegprogramma	Zoals Big!Move via eerstelijnszorg). Er is een grote groep mensen met diverse gezondheidsklachten (lichamelijk, sociaal, psychisch) met een passieve, afhankelijke houding.	GG&GD	€ 15.000	15						

Projecten	Omschrijving actie + resultaat	trekker	Kosten / dekking	Te financieren via Vogelaar X 1000 structureel	x 1000 incidenteel	wonen	werken	leren	veiligheid	integratie
Totaal Werken				995	210					
Leren										
Dependance Ouder Kind Centrum	Er moet een Zuilense dependance komen voor het Ouder Kind Centrum in Ondiep, een combinatie van opvoedbureau, jeugdadviesteam, consultatiebureau.	DMO / GGGD		500		X			X	X
Uitbreiding opvoedbureau	Uitbreiding opvoedbureau, t.b.v. individuele pedagogische hulpverlening aan gezinnen.	GG&GD		35						
Ontwikkelen forumschool (en verlengde schooldag)	Ontwikkelen forum op 2 scholen waarin: samenhangend aanbod van onderwijs, sport, zorg, vrije tijd, voor kinderen en ouders. Gericht op bestrijden en voorkomen van onderwijsachterstanden. O.a. verlengde schooldag. Bevorderen van ontplooiing kinderen, betrokkenheid ouders, middelpunt in buurt, zorg en preventie, e.d.	DMO-onderwijs, basisschool, portes, UCK, GG&GD, Sportverenigingen en Aveant.	€ 70.000 per jaar (coördinatie, per school) € 54.000 per jaar en per school (inzet naschoolse activiteiten) € 80.000 per jaar (extra sport inzet) € 30.000 per jaar (welzijnsactiviteiten) € 80.000 per jaar (activiteiten en coördinatie UCK)	438		X		X	X	X
Uitbreiding Voorschool	1 extra voorschoolgroep voor peuters met taalachterstand	DMO-onderwijs, scholen, wwo	€ 250.000, eenmalig huisvesting, € 80.000 structureel	80	250			X		X
Uitbreiding Ouderparticipatie	Vergroten ouderparticipatie. Ouders meer naar school halen en thuis vaker opzoeken. Bevorderen dat ouders hun kinderen thuis stimuleren en ondersteunen in hun schoolcarrière. Project school in de wereld om democratie als levenshouding te bevorderen; kennismaken met	DMO-onderwijs, scholen, wwo	€ 48.000 per jaar (v.a. 2009) € 500.000 (2 ouderlokalen) € 10.000 per jaar (school in de wereld)	58	500	X		X		X

Projecten	Omschrijving actie + resultaat	trekker	Kosten / dekking	Te financieren via Vogelaar X 1000 structureel	x 1000 incidenteel	wonen	werken	leren	veiligheid	integratie
	leeftijdgenoten met een andere achtergrond, cultuur of levensovertuiging; training in overleggen, argumenteren, samen besluiten.									
Intensivering schoolmaatschappelijkwerk	Uitbreiding huidige uren schoolmaatschappelijkwerk op de basisscholen toelichting.	Scholen en wwv	€ 72.000 per jaar	72		X		X	X	X
Voortijdig schoolverlaten	Aanpak schoolverzuim, extra inzet leerplicht.	Scholen, DMO leerplicht	(extra inzet leerplicht)	20			X	X	X	
Intensivering Opvoedingsondersteuning	Opvoedingsondersteuning: betere (coördinatie) signaleren, beter stimuleren, minder vrijblijvend/realiseren drang en dwang, meer/beter cursusaanbod. Homestart, 10 gezinnen. Marokkaanse oudercoach, 28 ouders.	DMO welzijn / GG&GD i.s.m. Portes	€ 35.000 per jaar Homestart € 52.000 per jaar Marokkaanse oudercoach € 10.000 per jaar 10 spel aan huis trajecten € 25.000 per jaar voorlezen aan huis € 40.000 per jaar cursus opvoeden voor 55 vaders € 15.000 coördinatie € 25.000 bestendigen methodiek samen starten	202			X	X	X	X
Extra jongerenactiviteiten	Maatjesproject, 10 jongeren Speelbus, 1x per week + bus Jongerenactiviteiten, verdubbeling Jeugdactiviteiten Trainingen sociale vaardigheid, m2 extra 8-14 jaar Huiswerkbegeleiding, verdubbeling toekomstoriëntatie, 8 extra bijeenkomsten, meiden groep 7		€ 23.000 per jaar maatjesproject € 35.000 per jaar speelbus € 32.000 per jaar, jongerenactiviteiten, € 10.000 per jaar jeugdactiviteiten € 16.000 per jaar trainingen sociale vaardigheid, € 12.000 per jaar huiswerkbegeleiding	130						

Projecten	Omschrijving actie + resultaat	trekker	Kosten / dekking	Te financieren via Vogelaar X 1000 structureel	x 1000 incidenteel	wonen	werken	leren	veiligheid	integratie
			€ 2.000 per jaar toekomstoriëntatie							
Outreachinge hulpverlening	Outreachinge hulpverlening, 10 jongeren en 10 volwassenen.		€ 40.000 per jaar outreachinge hulpverlening,	40						
Bevorderen gezondheid	Meer aanbod bewegen / sport, 100-150 keer jaar. Voorlichting, cursussen, bewustwording, activering voor 500-1000 bewoners.	GG&GD	€ 40.000 per jaar meer aanbod bewegen / sport € 30.000 per jaar voorlichting	70			X			X
Gezond Gewicht.	Starten van een groepsgerichte aanpak (bevorderen bewegen en gezonde voeding) gericht op voorkomen en terugdringen van overgewicht bij kinderen en jongeren. Setting: (voor)scholen, welzijnwerk.	GG&GD	€ 40.000	40						
Probleemsignalering basisscholen	Signaleren en overleg hierover tussen leraren, schoolmaatschappelijke werk en de jeugdarts waardoor problemen sneller worden gesignaleerd en worden aangepakt. Herinvoering Schoolarts.	GG&GD	€ 50.000	50						
Meer sporten door kinderen en volwassenen	Meer mogelijkheden (geld en faciliteiten) voor sporten door kinderen en volwassenen: laagdrempelig, goedkoop, conditioneel niet zo zwaar en dichtbij.	GG&GD								
Veilig leerklimaat			PM							
Begeleiden kinderen met overgewicht			PM							
Taalonderwijs allochtone ouders			PM							
Buurtgerichte gezondheidsbevordering	Buurtgerichte gezondheidsbevordering met kleinschalige activiteiten, dicht bij de mensen, die aansluiten bij hun vragen en behoeften.	GG&GD	PM							
Totaal Leren				1735	750					

Projecten	Omschrijving actie + resultaat	trekker	Kosten / dekking	Te financieren via Vogeljaar X 1000 structureel	x 1000 incidenteel	wonen	werken	leren	veiligheid	integratie
Veiligheid en overlast										
Eigen plek voor jongeren,	Extra ruimten voor 2 groepen jongeren binnen, Jongeren bestaan. Mogen ze niet buiten, dan is ruimte binnen nodig.	DMO Welzijn i.s.m. Portes	€ 75.000 per jaar	150					X	X
Passend aanbod dwang en drangmaatregelen	Bij strafbare feiten door jongeren dwang en drang benutten, zowel jongere als gezin, bv coaching, dagbesteding, huurrecht, gebiedsontzegging, e.d.	Veiligheidshuis	€ 110.000	110						
Uitbreiding capaciteit persoonsgebonden groeps- en gezinsaanpak	Begeleiding van jongeren en hun gezinnen nadat ze met justitie in aanraking zijn gekomen om te voorkomen dat ze weer afglijden naar criminaliteit.	DMO	€ 35.000	35					X	
Inbraak preventie	Bijdrage aan particuliere huiseigenaren voor maatregelen t.b.v. het politiekeurmerk veilig wonen. Inclusief openbare ruimte (verlichting, groen, straatmeubilair, e.d.).	OOV, DSO, Politie	€ 1.000.000	1000		X			X	
Inzet jongerenwerk avonduren	Uitbreiding contact leggen jongeren op straat 's avonds (4 uur) en in weekend (12 uur).	Welzijn ? portes	€ 120.000 per jaar	120		X			X	
Meedoen op straat	Intensivering meedoen op straat. Activiteiten 2x per week op 1 plein, vroegtijdig signaleren 'probleem' kinderen, betrekken van ouders.	Welzijn i.s.m. Portes	Extra € 25.000 per jaar + vervanging tijdelijk budget a € 125.000	150					X	X
Jeugd Advies Team?	Signaleren en afstemmen van aanpak individuele problematiek van kinderen en jongeren In maart gestart. In plaats van de buurtnetwerken.	GG&GD i.s.m. DMO, zorgpartijen	regulier					X	X	
Structureel Zorgoverleg	Structureel Zorgoverleg op 10 basisscholen in Noordwest. Bereik minimaal 30 kinderen per jaar. (Potentiële problemen) bij deze kinderen worden in een zeer vroeg stadium opgespoord en voorkomen/aangepakt.	GG&GD-JGZ	€ 50.000,- per jaar (heel NW)	25						
Hulpverlening multi-probleemgezinnen	Intensivering hulpverlening multi-probleemgezinnen: één vaste begeleider voor Zuilen, één plan voor ieder gezin; betere afstemming en samenwerking tussen hulpverleners, voorrang plaatsing in achterliggende zorg.	DMO-jeugd i.s.m. stade, Portes. Jeugd Advies Team	€ 150.000 euro per jaar voor 10 gezinnen categorie 4) € 25.000 per jaar voor overige	208		X		X	X	X

Projecten	Omschrijving actie + resultaat	trekker	Kosten / dekking	Te financieren via Vogeljaar X 1000 structureel	x 1000 incidenteel	wonen	werken	leren	veiligheid	integratie
			categorieën, incl. begeleiding € 33.000 outreachend werken niet verschijnen klanten bij JGZ: opkomstpercentage van 90 naar 95 % in de periode 2008-2011							
Kindermishandeling en huiselijk geweld	Invoeren raakmethode en bestendigen aanpak voorkomen en bestrijden kindermishandeling en huiselijk geweld. Invoeren van een nieuwe werkmethode om de aanpak voorkomen en bestrijden kindermishandeling en huiselijk geweld beter te bestendigen. De methode heeft inmiddels in proefregio's bewezen te werken en houdt o.a in dat wordt gewerkt met een zorgcontinuum (van lichte tot zeer zware hulpverlening), voortdurende aandacht voor (gezamenlijke) training en scholing, gekoppeld aan implementatie van de meldcode kindermishandeling. De methode is aangemerkt als een belangrijke werkwijze in de komende jaren om kindermishandeling tegen te gaan.	GG&GD i.s.m. politie, wwo, huisartsen, scholen e.d.	€ 67.000 per jaar (heel Noordwest)	33					X	
Aanspreken op gedrag	Aanspreken kinderen met onaangepast gedrag en hun ouders: vaardigheidstraining professionals.	GG&GD	€ 30.000	30						
Samen starten	Opsporen van jonge kinderen in risicosituaties en begeleiden van hun ouder vanuit het consultatiebureau.	GG&GD	PM							
"stevige toezichthouders"	Stevige toezichthouders vullen de leemte op tussen jongerenwerkers en politie. Zij treden corrigerend op bij jongerenoverlast en zijn aanwezig op momenten en plaatsen waar dat het hardst nodig is.	OOV	5 professionals x € 75.000	375						
Totaal Veiligheid				2236						

Projecten	Omschrijving actie + resultaat	trekker	Kosten / dekking	Te financieren via Vogelaar X 1000 structureel	x 1000 incidenteel	wonen	werken	leren	veiligheid	integratie
Samenleven en integreren										
Inburgeringsactiviteiten voor Forum-ouders	Aanbod op maat voor 100 allochtone ouders op Forumschool tbv integrale aanpak ouders en kinderen, o.a. taallessen, voorlichting over onderwijs, opvoedingsondersteuning, extra trajectbegeleiders, ontwikkeling methodiek.	DMO Inburgering	€ 250.000 in 2008, daarna € 162.000 per jaar	162	88					
Ontmoeting	Ontmoetingen tussen 20 inburgeraars en Utrechters.	DMO-Inburgering	€ 30.000 per jaar	30						X
Vorstelijk complex	Theaterzaal, restaurant met geestelijk gehandicapten, huisvesting maatschappelijke organisaties, ruimte voor ontmoeting voor oud en jong uit verschillende etnische achtergronden, ruimte voor inburgeringsactiviteiten en communityart-lab programma's		€ 900.000 eenmalig (7 mln reeds beschikbaar) € 180.000 per jaar voor expl.	180	900					X
Verplaatsing sporthal Zuilen ontwikkeling multifunctioneel sportcomplex	Uitbreiding sportaanbod op multifunctioneel sportcomplex		€ 45.000 per jaar sportaanbod € 25.000 per jaar verenigingsmanager € 3,5 mln aanleg functioneel complex (2009)	70	3500					X
Bevorderen sociale samenhang	Stimulering bewonersactiviteiten contactlegging	DMO welzijn i.s.m. Portes		69						
Communitycenter	Plek waar buurtbewoners de hele dag in en uit kunnen lopen, elkaar kunnen ontmoeten en terechtkunnen voor kop koffie, vergaderingen, film, repetities, e.d.	DMO welzijn	€ 300.000	300						X
Ontmoeting tussen inburgeraars en overige Utrechters	Wijkgericht aanbieden van projecten gericht op ontmoeting tussen inburgeraard en overige Utrechters			30						

Projecten	Omschrijving actie + resultaat	trekker	Kosten / dekking	Te financieren via Vogelaar X 1000 structureel	x 1000 inci- den- teel	wonen	werken	leren	veiligheid	integratie
<i>Totaal samenleven en integreren</i>				841	4488					
Totaal										
wonen				120	4200					
werken				995	210					

Projecten	Omschrijving actie + resultaat	trekker	Kosten / dekking	Te financieren via Vogelaar X 1000 structureel	x 1000 inci- den- teel	wonen	werken	leren	veiligheid	integratie
leren				1735	750					
veiligheid				2236						
integreren				841	4488					
Totaal 5 vingers Vogelaar				5927	9648					
communicatie				75						
organisatiekosten				275						
flexibel 5 %				295						
Totaal generaal				6572	9648					

